

TELEGRAFUL ROMÂN.

apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe pătariul 1. Ianuarie-Februarie-Martie al anului 1895, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament s'a sfârșit cu ultima Decembre 1894, să-și înnoască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită a sista expedarea fôii.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

De anul nou!

Un amic al fôiei noastre ne trimite următorul articol:

Anul 1894 pentru noi românii va rămâne pentru toate timpurile, în istoria noastră, un an epocal. Am fost loviți ca națiune, precum nici când altădată. Procesul Memorandului început la 7 Maiu, condamnarea acușărilor, declarațiunea făcută de președintele comitetului național, finitul în mod atât de tragic cu întemnițarea acușărilor, cari au fost smulși prin gendarmi în mod subit din sinul familiilor și a cunoscuților și transportarea lor între baionete, ca și nisele criminaliști la negrele închisori din Seghedin și Vaș, vor forma paginile de glorie ale istoriei noastre. Să mai adaugem la aceste nenumăratele procese de presă, cari s'au finit toate cu condamnarea acușărilor.

FOIȚA.

Pessimismul.

(Conferință publică ținută în Sibiu de prof. seminarial Dr. Vasile Saftu.)

Dómnelor și Domnilor!

Înainte de a începe conferința mea, îmi permit a Vă atrage atențiunea asupra unui proverb francez de altmintealea fôrte des întrebuițat. De câte ori vrea să exprime luptătorul drepturilor omenirei o idee, care eventual ar pute să fie înțeleasă fals, se îngrădesce cu cuvintele: *Honny soit, qui mal y pense*, adică al naibii să fie acela, care are vre-un gând rău. — Cu alte vorbe, din capul locului Vă rog, deși pessimismul e subiectul prelegerii mele, cu toate acestea DVóstră să aveți bunăvoința d'a nu da o interpretare „pessimistă” expresiunilor mele.

Trăim într'un secol, când și cele mai temeinice cunoștințe nu plătesc o para frântă, dacă ele nu sunt exprimate cu mânuși glaciés; am ajuns nisele vremuri, când potopul de gândiri serioase trece ca fulgerul pe lângă muritori, dacă proprietariul lor nu va scîi să se mîse conform „manierelor” în vîgore într'o societate alésă.

Sumele enorme de bani, dictate drept pedepse asupra condamnaților și editorilor foilor, ne vor aduce aminte prin ce împrejurări critice a trecut deșteptarea simțului național precum și stîrnirea interesului în popor față de afacerile noastre publice. Causa română în congresul dela Haaga, prin neobosită stăruință a demnului președinte al Ligei, și prin spiritul de ecuitate al delegaților conferinței, a triumfat față de șovinismul magiar, reprezentat prin vestitul Pázmándy.

Cestiunea română, de dîncóce de Carpați a progresat cu pași repezi, și acest progres avem să-l mulțumim în parte și viului interes ce frații români din libera Românie au arătat față de cauza noastră. Europa astăzi ne cunoște dorurile precum nici-când altă dată. Măjunea deputaților italieni, carea au deprimat atât de mult șovinismul intolerant al contrariilor nostri, a fost și va fi cel mai învederat semn, că vocea unui popor tîner și vigoros, conșciu de drepturile sale nu mai pôte fi suprimată. Prea s'au deochiat opresorii. Nici fondurile de dispozițiune, nici subterfugiile diplomatice, nici broșurile magiare, nici diarele plătite, nu mai sunt în stare a întuneca adevărul cauzei, pentru carea luptăm.

Cu cât atacurile asupra vieței noastre naționale, bisericesci și scolare au devenit mai acute, cu atât cauza română a fost apărată cu mai mare rezoluție. Ministrul călător prin Ardél a aflat pe români un trup și un suflet. Ucașurile ministeriali au fost uleu aruncat pe foc. Desființării partidului național i a respons imposita adunarea alegătorilor din 28 Novembris, în mod demn. Un popor tiner pereinumai atunci, când a cădut ultimul luptător; érá noi românii har Domnului! în locul decilor de luptători ferecați, avem să punem sute și mii, gata a lupta pentru drepturile noastre inalienabili. Tot aceeași sorte credem va avé și ultimul ucas ministerial, prin care sunt amenințați fruntașii români

și carele de-a dreptul tînde la interdicerea adunărilor de alegători și popor. Numai merge și-a dis ministrul! Éta și poporul cu „agitatorii”, să nu le mai dăm ocaziune, a se întruni, ca și când un popor întreg ar puté fi pus în fêră, ori aruncat în temniți. Noi vom răspunde acestui ucas, dîcînd: este de ajuns unui ministru a părăsi terenul legal, și a confisca drepturi inalienabili pentru ca nime să nu-l mai ia în serios. Nu mai merge cu abuserile în numele legii. Vom merge deci înainte cu bărbăție.

Pătariul din urmă al anului, ce trece la cele eterne, a mai avut de înregistrat și actul măreț când femeia română a intrat în lupta alături cu bărbății. Procesul domnișorelor române din Sibiu, și atitudinea lor înaintea barei judecătorești ne aduce aminte de virtutea străbună, când femeia română esclama cu mândrie: ubi tu Cajus, ibi ego Cajo! Astăzi lupta se pörtă cu forțe unite, și când scuturile vor cadé de pe brațele bărbătesci, le vor ridica femeile. An de lupte, an de glorie, an de furtune și multe pahare amare a fost 1894. El ne lasă însă drept moștenire: conșciința vie despre forțele, de cari dispunem. — Vom mai înregistra și sancționarea proiectelor bisericesci, cari deși nefericite dar ne-au dat ocaziune a auđi din înălțimea tronului cu: așa nu mai merge. Cestiunea naționalităților, o fapt cunoscut, că-și are rolul seu la crisa ministerială, carea e una din cele mai lungi, și mai grave în era numită constituțională. Puțin ne mai pasă, dacă prim-ministru va ajunge Bánffy Dezső-fostul pașa la Nasënd. Cu cât se va abusa mai mult de lege, cu atât triumful cauzei noastre se va apropia. Oțeliți în lupte în anul trecut, pășim veseli preste pragul noului an, dîcînd tuturor: Înainte cu D'eu pentru cauza sântă.

Viena și noul prim-ministru. Sub această titlă publică „Bud. Hirl.” în nrul său din 19 Ianuarie n. c. următórea informațiune, referitoare la presidenția lui Bánffy, ce i-se trimite din Viena:

„Am fost curios a afla, cum este primită presidenția lui Bánffy la curtea din Viena, în ministeriul comun de esterne și în cercurile normative ale guvernului austriac. Precum să scie, curțile archiducilor, precum și partea cea mai mare a curții Maies. Sale, are sentimente clericale și întocmai ca conții Zichy Nándor și Cziráky, pehoreschéză ori ce transacțiune privitoare la schimbarea proiectelor bisericesci pendente și speră a împedeca introducerea proiectelor deja sancționate.

Din cauza acesta în cercurile curții cabinetul Bánffy este primit cu bucurie rău-tăcióasă. Acesta însămnă la clericali posibilitatea de a continua lupta contra legilor bisericesci, pe când un guvern, constituit pe basa fusiunii, care ar fi intrunit toate partidele, ce stau pe baza dreptului public, i-ar fi adus pe clericali în o situațiune grea, cu privire la continuarea luptei.

Subt acest Bánffy „violent” — dîc ei — va decurge vesel lupta și rășboiul.

În ministeriul de esterne încredințarea lui Bánffy, de a forma cabinetul, a deșteptat de tot alte sêmțeminte.

Diplomații afirmă, că Bánffy are o reputațiune așa de rea în România, în cât în străinătate simplul numele lui însămnéză: prigonirea românilor ardeleni cu foc și fer.

Agitatorii români vor face o larmă asurđitoare în presa franceză și rusescă (pôte și în cea engleză), încât cestiunea ardelenă română va deveni în adevăr cestiune europeană, ca cestiunea arménă. Acesta apoi este cu atât mai regretabil pentru ministeriul de esterne, cu cât între acest ministru și ministrul president magiar este o anumiă solidaritate, avënd în sensul legii prim-ministrul magiar îniriure hotărîtóre asupra conducerii afacerilor esterne. Kálnoky sau trebuie să desavueze eventualele violențe ale lui Bánffy față de români, sau trebuie să repășescă. Dacă lui Bánffy nu-i va succeda o convinge străinătatea, că el nu persecută pe români, ci chiar silește a-i pacifica prin concesii,

Conșins și eu pe deplin despre adevărul acestor cuvinte, m'am adresat mai în lunile trecute către un librariu renumit dintr'un orașel al Transilvaniei. Auđisem adevă, că în acest opid au apărut în ultimul deceniu trei cărți de *bon ton*, prin urmare tot atâtea codificări ale manierelor elegante „europene”. Trăiam în fericita idee, că după ce le voi ceti și le voi învăța chiar și de rost, mă voi mai moderniza și eu cătuși de puțin. Când ce să veđi? Librariul meu îmi nimicesce ultima speranță. El îmi răspunde, că deși a tipărit peste 40,000 de exemplare și deși n'a expedit nici unul în afară, toate le-a vëndut în loc, și astfel îi este peste puțină să me scótă din nêcaz. Care ați cetit pe „poetul disperat” al lui Kotzebue, vă puteți face o închipuire despre trista situațiune, în care ajunsese nemângaiatul meu suflet.

Ce să fac și ce să dreg, ca să pot deschide și debilelor mele idei drumul în lumea mare? Nu sciam ce și nu sciam cum, — când de-odată să ivesce pe orizontul întunecat al gândurilor mele un lucéfér strălăcitoriu, din calea căruia fugiau negri nori, cum fug copii din amintitul orașel de frica taurului. Nu era Lucéfêrul lui Eminescu, era lucéfêrul meu, care m'a adresat grațios următórele cuvinte dragălașe: „Mititelul și deficatul meu adorator! Nu fie mahnit suf-

tul teu ca al lui Mendelsohn*) pentru că s'au vëndut toate esemplarele de maniereeleante din orașelul X; nu-ți pară rău! În lumea modernă maniera europeană și-au trăit traiul și și-au păpat málaiul; ea se te distingi într'adevăr între semenii tîi, seriei librariului Tsian Tsian-Tsin (cetesce Cian-Cian-Cin) din China și ești mântuit”. Astfel grăi lucéfêrul meu și dispăru. — Pentru moment sufletul meu se scálda într'o mare de fericire. Dar nici acesta ca toate lucrurile din lume, n'a avut durată lungă. Și scîi pentru ce? Pentru că — curios lucru — o rândunică mi-a adus, câteva minute după acesta trista scire, că între chinezi și japonezi a isbucnit un crâncen rășboiu, care face imposibilă ori-ce comunicare. — Mai serie acum librarului Cian-Cian-Cin! . . . Sfatul lucéfêrului a fost un vis trecătoriu, ca și „visul” — romanța franceză atât de plăcută astăzi unor domnișore. Visul a încetat în curënd și pentru mine, și frământat de dureri împreunate cu adânci suspine m'am cufundat din nou în pivnița obscură a pessimismului. De aici nici n'aș fi mai ieșit, dacă nu s'ar fi început seria conferințelor noastre. Setos ca și Gruis-Sânger al lui Alexandri,

*) Mendelsohn are o compoziție musicală: Psalmul 42, în care se ivesc mai des aceste cuvinte.

abia apucasem să sorb câte-va picături de maniere „moderne chinezesci.” Am eșit și eu din miserabilul meu coteț,*) am venit în acest salon, ca să le ascult. Mulțumită ideilor clare și legătorei logice, cu care au fost predăte, le-am pêtuns și înțeles pe toate din fundament. Am rămas însă — durere — în sufletul meu tot un pessimist, pentru puter-nicul motiv, că trântelile la pământ, prescrise în codul manierelor moderne sau chinezesci, presupun o rară flexibilitate de corp, presupun un gimnastic dibaciu și un equilibrium neîn recut — condițiuni imposibile pentru mlădiósa mea constituție!

Étă, Dómnelor și Domnilor, pentru ce Vă rog să binevoiți din considerațiuni bine-cuvântate a me dispensa de salutăriie îndatinate între „fi ceriului” și modernisate între fi pământului, ca nu cumva preținđend prea multe dela mine, să devin și mai pessimist decât cum sunt. —

După aaestă nesărátă introducere da-ți mi voie să Vă conduc pentru scurt timp în pantheonul pessimismului. Voi deschide maijintăiu departamentul filosofilor pessimisti, apoi vom t:cece la ómenii practici, cari nu sunt filosofi.

(Va urma.)

*) Espresiune întrebuițată la chinezi.

atunci între ministrul de externe și prim-ministrul magiar se va isca un conflict, pe care contele Kálnoky îl va considera pentru sine de cestiune de cabinet.

În ministerul austriac sunt de părere, că violențele lui Bánffy vor grăbi căderea partidei liberale; ba mulți cred, că însuși Bánffy își va împinge de sub picioare scara, pe care s'a urcat în fruntea ministeriului și se va alia cu Szapáry și Apponyi pe contul grupei Wekerle Tisza. Prima consecință practică a denumirii lui Bánffy de-oamnată este, că clericaliștii se pregătesc în Viena și Budapesta cu puteri nouă la luptă.

Revista politică.

Situațiunea europeană, judecându-o după asigurările mesagiilor de tronuri, ni s'ar prezenta într-o lumină favorabilă. Sguduturile, ce s'au provocat în diferite state n'au putut contrabalansa echilibrul păcii europene, astfel că în anul trecut pacea pare a se fi întărit.

Nu tot așa se prezintă situațiunea, dacă vom judeca lucrurile după dezvoltarea lor în diferitele state singuritate.

În *Austro-Ungaria* raporturile interne stau pe o basă foarte nesolidă. În Cislaitania și mai mult în Transilvania. Nemulțămirea popoarelor ce locuiesc în abundență această monarhie se manifestă tot mai puternic. Hegemonia germano-magiară a provocat ura de rasă, carea s'a potențat prin forțele adeseori brachiale, ce s'au exercitat prin guvernanti, pentru a putea opri sentimentele naționale și îndreptățite ale diferitelor popoare și drepturile, ce le reclamă ele. Cu astfel de prospecte pentru lupta de rasă intrăm și în anul viitoriu. Ele p'ote să aducă o schimbare de sistem, care se impune acum mai mult ca ori și când, cu toate că guvernanti nu ar lăsa bucuros puterea din mână. Nisuițele politice externe au fost să se țină raporturi amicale cu puterile streine și tot deodată se susțină în deplină putere pactul alianței triple. Progrese economice monarhia n'a realizat, din contră nu se știe, ce urmări va avea trăgănarea reformei valutare etc.

România a realizat în anul trecut progrese pe toate terenurile și dacă nu obvenia criza agricolă, carea a produs panică între agricultori și în totă țară, România, am putea dice se bucură înăuntrul său de cea mai ticsită situație. Luptele de partid ce se succed cu mare patimă deși în aparență ar parea o daună, totuși se poartă mare control pentru interesele țării, și chiar ale romanismului peste tot. Cestiunea română, nu numai sulevată, dar chiar desbătută în camere a căș-

tigat importanță în afară, mai vîrtos, că guvernul a ținut să facă și el enunțțiuni precise în această cestiune. Situațiunea financiară a țării este escelentă și anul viitoriu promite pro fite economice și mai mari. La puterile streine România se bucură de mare importanță, mai vîrtos în cât privește Orientul europen.

Cele mai deprimătoare evenimente s'au succedat în *Francia* și cu toate acestea Francia stă în privința relațiilor politice interne mai escelent. Finanțele ei sunt favorabile cu toate cheltuielile costisitoare, ce a trebuit să le facă în lăuntru și în afară. De câtă autoritate se bucură acest stat, s'a dovedit cu ocaziunea asasinării lui Carnot, când toate puterile luaseră doliu. Anarchismul nu și mai manifestă puterea, ăr Anglia caută a intra în alianță cu acest stat, care impune și prin politica colonială din timpul din urmă.

Politica *Germaniei* a fost ca în lăuntru țării să se consolideze referințele sociale, și se împace pe agrari, ăr în afară să pună stavilă unei alianțe puternice între Rusia și Francia.

Pentru împăcarea referințelor interne cancelarul Caprivi s'a supus așa dîcînd orbiș dispozițiilor date de împăratul, căutând pe calea aceasta a împăca chiar cu forța spiritele infierbătate. Politica aceasta însă s'a dovedit de greșită. Împăratul Wilhelm II în un toast mai recent a și dat es presune nefavorabile situațiunii interne, dîcînd, că el se bazează numai pe armată și pe Dumnezeu, ăr armata e datore să se supună orbiș. Aceasta a fost accentuată cu deosebire față de tendințele statelor mici germane, care ne mai putend suferi „trufia” prusiacă, dau semne, că sunt aplicate a-și căștiga și mai mare independență. Pe de alta parte cuvintele împăratului au fost adresate și socialistilor, cari înse la timpul său și au răsunat amar, lăund în bătaie de joc în parlament chiar persoana monarhului. Efectele acestor pași greșiți se observă și acum și Germania p'ote să ajungă în o stare umilită. Socialistii care s'au întărit foarte tare, caută să răstörne actuala stare de lucruri și în lucrarea lor par a fi spriginiți, cel puțin moralicesce, de micile state germane.

Nisuițele politice externe a Germaniei au mers precum am accentuat într'acolo, să micșoreze întru cât se p'ote prestigiul uniunii franco-ruse. În Berlin se purtau cu cea mai mare prevenire față cu Rusia, și când împăratul Alecsandru III fu atacat de morbul său periculos, întreaga opiniune publică din Germania fu pusă în mișcare, să influențeze, ca în Petersburg să se în deplinăscă mai ușor schimbarea, care

după cum erau convinse cercurile competente, trebuia să se întemple, îndată ce va închide pentru totdeauna ochii țarul Alecsandru, captivul slavofililor. Însă s'a întemplat, la ceea-ce nu se așteptau; pretinția tinăra dintre Rusia și Francia trecu tefără și peste încercarea această neașteptată a unei schimbări de tron, la caro în Paris priviau cu îngrijire. Se observă că în Berlin s'au înșelat formal în vederile tinărului împărat. Prestigiul politic al Germaniei, în urma noului curs nestabil, a suferit o lovitură mare, și prin această a decădut și vața confederațiunii germane. Mai invederat s'a arătat această cu ocaziunea căderii lui Caprivi, care începuse lupta cu conservativii, numai pentru de a duce în deplinire instrucțiunile referitoare la politica internă, ce le primise dela însuși împăratul. Încă n'a existat nici un bărbat de stat care să fi suferit un astfel de blamagiu ca contele Caprivi în ora demisiunii sale și nu e mirare, dacă în Europa domnesce părerea generală, că nice urmașul său, prințul Hohenlohe nu va fi în stare ași crea o poziție care în fața politice externe se apară durabilă și capabilă de-a sta față cu ori ce probe.

În *Italia* situațiunea internă este încurcată și nefavorabilă. Naufragiul ce l-a suferit „Banca romană” a provocat o mare panică în totă țara și toate nisuițele guvernului de a ținea banca în picioare au ramas zadarnice. Mai mare panică a provocat însă rescolele sangerose și dese ale țaranilor din Sicilia, cari nu s'au mai putut susține în miseria economică, ce domnesce. Statul însuși se află la pragul bancrotului financiar adus în această situație prin intrarea în alianță triplă. Deaceia Italia și în anul acesta a rămas, ceea ce a fost în anul trecut: factorul bolnav al triplei alianțe. S'au făcut diferite încercări pentru de-a evita falimentul politic al țării, dar toate înzadar. Atât regele Italiei Humbert cât și cabinetele din Viena și Berlin au ajuns acum la convingerea, că Italia, în urma stărilor sale financiare-economice dărăpănate, cu greu va mai putea lua parte în tripla alianță.

Pentru *Rusia* anul trecut a adus un singur eveniment trist, și acela a fost mörtea țarului Alecsandru III, la care nimeni nu se așteptase, și care născu compătimirea în întrăgă lumea. El curăți întru cât putu politica Rusiei de toate acele ingerințe, cari înainte de densus aduseră atăta nefericire asupra țării. A murit de plâns de poporul rusesc, care la cociugul lui și-a exprimat singura dorință, ca fiul său să-i îndulcescă sörtea și să flă adevăratul moștenitor al tatălui. Ța-

rul Nicolae a luat în căsătorie o princesă germană și întreg poporul privesce cu încredere la dănsul. Căt de mult a crescut vața Rusiei în anul trecut o arată dorințele Angliei de a se alia cu imperiul care până mai eri pentru politica englesă era țină suspiciunilor și dușmăniilor.

Angliei i-a adus anul trecut, în ce privesce politica internă, puține fapte îmbucurătoare. Apröpe întreg anul a decurs lupta pentru homerule, fără ca să se p'otă constata vr'un progres privitor la rezolvarea conflictului. O mare pierdere a suferit viața constituțională a imperiului și mai ales partida liberală și cauza Irlandei, prin repășirea lui Gladstone. Suferințele trupesci, precum și desamăgiri espediate în lupta homerulei l'au înduplecat să demisioneze și să pună frânele guvernului în mănile lordului Rosebery.

Femeilor române.

Dl V. A. Urechia a trimis femeilor române din Ardél și Ungaria o frumoasă adresă, împodobită cu portretele întemnițaților comitetului național. Tecstul ei este următorul:

Măndre femei române!

Măndre vă chem, că române sunteți și măndră are drept să fie româneța, care își știe de nēm ei, de unde e lęgănul lui și la ce popor a dat-o bunul Dumnezeu, ca mamă, soție, fică...

„Trimis-ați voi toate răvaș mie voui bētrân dascăl al nēmului românesc, ca să mă încredințați, că voi v'ați ținut „de sfânta” datorință păstrarea cu scumpătate a obiceiurilor și datinelor străbune”. „Păstrata-ți voi cu mândrie și portul și graiul românesc, aceste mărgăritare neprețuite ale iubitului nostru popor”.

Așa este. Ba voi, femei române, ați făcut mai mult decât a păstra portul și graiul românesc, că și rāndunica își păstrază rochița nēgră și ciripitul ei din nēm în nēm, din cuib în cuib; ei voi mai mult decât atāta făcut-ați, că voi ați făcut să fie națiunea romānescă! Meșterul Manole din poveste a zidit pe soția lui în zidurile mănăstirei, ca să țină vecinic mănăstirea; pe voi v'a pus Dumnezeu în sinul națiunii romāne, ca să n'o p'otă dărîma în veci dușmanii ei.

Nu mie dar, femei și fetițe romāne, mi-se cade să primesc dela voi rēvașe de laudă, că am cercat, cât am putut și când am putut să-mi fac o pārticică din datoria către națiunea romānă, ei voue vi se cade să vă strigăm noi bărbați:

„Să trăiescă femeia romānă!”

După ce vorbesc despre kisededōv-uri, dîcînd că copii de romān tot romāni vor rămānea, termină astfel:

Așa cugetăm noi bētrāni satului, că la urma urmei tot prin voi, femei romāne, se vor dumeri domni dela Pesta, că mai bine ar face ei, prin dreptatea cea sfāntă și

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

§. 18.

După această mai în sus dată rānduēla, de lipsă este dară, că ori cine ar vrē să călătorēscă din țară afară, sau fiind din rēndul slușbașilor, ar vrē să mērgă dintr'o varmegie întralta, pașuș se-și ia în care pașuș țara, sau varmegia aceea, în care voeste a merge, cu numele să fie însemnată; și așa de lipsă este, că și despre partea cătānimii, și despre partea Țerii, mai ales la marginile hotarului, cu deschilnita luare de samă să fie, și ori cine afară din țară sau din varmegia sa s'ar afla fără pașuș sau s'ar găsi trecānd marginele hotarului, după ființa sa să se oprēscă, și la scaunul său să se trimită, ca colo lucrul să se cerce, și întru o înțelegere despre partea cătānimii: după starea lucrurilor de prin prejūr să se pedepsēscă. Însă tot nu se înțeleg aici locuitorii locurilor aceloră, care cu strēine ținuturi sunt încungiurate, sau care sunt stāpāniri înpreunate, și cu linia care s'au tras la margine sau deschilnit, sau unde supuși nostri peste hotar dincolo în țară strēină țin moșie, fiind că acolo amestecul la olaltă acuma despre o parte, acuma despre altă parte, lipsa traiului, și deprinderile la gazdușag fac că mersul încolo și încöce nice decum să nu se p'otă

ocoli. Așisderea nu-i de lipsă a cere pașuș dela aceia care în trebile sale cele obicinuie dintro varmegie în ceialaltă aci trec.

§. 19.

Despre pribegire vine în prepunere aceia, care averile sale pe supt ascuns le trimit din țară afară, sau care fără cuviōsă pricină mai îndelungă vreme sunt depărtați de casele sale, sau umblă îngālmācindu-se dintre o varmegie întralta, mai ales pe lāngă marginile hotarului. Pentru aceia detöre sunt toate scaunele cele ocārmuitöre, Deregătorii și Magistraturile cu deadinsul a lua samă, ca averile nimeruia pe supt ascuns afară din țară să nu se trimită, nice să se scötă afară. Ridicāndu-se despre această parte prepunere cu temei asupra căruiva, cu deadinsul trebuie cercat lucrul în ce stă, și luat sama ca nice averea mai încolea să nu se scötă nice cel ce o scöte să nu p'otă fugi, ăra despre o întāmplare ca această varmegia și prin varmegie Guvernāția îndatāș să se însciințeze; cel ce va face de scire despre averile cele scöse afară pe supt ascuns, după ce însciințarea lui să va adeveri, pentru rēsplātire va lua a treia parte din averea aceea, care Fișcușul o va căpēta-o îndērāpt.

§. 20.

Dacă slușbașii, mai ales cei care nu-s aședăți, sau dintre slujitorii cășii care-va, câte-va vreme or fi duși dela casa neștiindu-se că pentru ce; Da-

tori vor fi aceia la care au fost în sălaș, sau la cari au slujit, sau vecini îndatāș a face știre la Magistrat, la tisturi, și la biraele locului, care detori vor fi a cerca și a ispiti pricina pentru ce sunt duși; și dacă se va adeveri că au fugit, a face rēnduēla despre cei fugiți ca să se aducă înapoi.

Tisturile, sau deregătorile acelea, care se vor afla ca încātui pentru această grije și luare de samă, din voința lor au fost nebāgători de samă, să se dea în sus prin varmegie înaintea guvernāții ca de acolo să se pedepsēscă.

§. 21.

Unii ca aceia, care cu adevērat au pașușuri dela ale sale tisturi, dar totuș apröpe de margine umblă de colea colea îngālmācindu-se, de lipsă este ca în locurile acelea, și prin Fāgādae, unde țin sēlasele sale nōpte să se întrebe prin Biraele și Jurații locului în ce umblă, ce celātorie, și ce gānd au; și dacă din vorbe, sau din alte semne s'ar prepuie, că ei vreau pe supt ascuns a trece peste hotar, atuncia să se trimită la locul acela din care sunt, unde adevērindu-se că prepunerea despre dēnșii în adevērată, așa să se pedepsēscă, ca când ar fi fost chiar fugători.

(Va urma.)

prin respectarea naționalității se-și facă prieteni și frați și concetățeni credincioși pe români, că vorba ceea: „iubesc-mă că te tain“ nu e descântec de dragoste, ci de ură.

Și ăta de ce eu stau de mulți ani în-țărît în credința, că numai voi, dragelor femei române, sunteți mântuirea nămolului nostru. Că după cum caierul din furca voastră harnică pregătește pentru stativele de unde ese pânza, numai fir tare și mândru, din care scoteți voi portul vostru fermecător de frumusețe, — tot așa din sinul vostru nu va eși decât rod românesc. De-o fi crescut vrădată din ghinda de stejar cuită, o veni și ălele acelea când din sinul femeii române va plodi nămol străin.

Dar cum așa ăle nu vor ajunge a fi luminate de soare, vouă se închină bătrânul dascăl din Bucuresci și vă strigă:

„Să trăiți voi, femei române!“

V. A. Urechidă.

Noutăți.

Felicitări de anul nou. Duminecă după săvârșirea serviciului divin membrii gremiului consistorial, prof. semin. și multă inteligență au mers la reședința Excelenței Sale I. P. S. D. arhiepiscop. și metropolit Miron Romanul spre a aduce felicitări Excelenței Sale. În numele celor prezenți vorbi Ilustrit. Sa dl. Dr. Ilarion Pușcariu arhiepiscop-mandrit-vicariu arhiepiscop, făcând o iconă a evenimentelor anului trecut și descoperind Excelenței Sale recunoștința și mulțămirea, ce I-o datorează biserica noastră națională și poporul nostru pentru poziția hotărâtă și energetică, cu care a apărut interesele bisericii și ale națiunii, dorind ca bunul Dumnezeu să-i lungescă firul vieții și să-i țină mulți ani în deplină sănătate spre a pute purta cu succes lupta, ce ni-se impune. Vorbirea elo-cuentă a Ilustrit. Sale a fost urmată de urale puternice: „Să trăiască“.

La aceste cuvinte răspuns Excel. Sa în termeni calduroși, mulțămind mai întâi de omagiile aduse la acesta și însemnată; accentuă apoi, că anul trecut a fost posomorit pentru noi și ziua de azi ne află erăși într-o astfel de situație, încât nici pentru viitor nu putem lega speranțe mai bune. Reflectând la poziția, ce o a luat și în cauza proiectelor bisericesci, ăse, că a fost ușor a-și face datoria, căci a lucrat în conștințare și cu spriginul moral al clerului și poporului nostru credincios. Dela împlinirea datorinței pentru apărarea intereselor naționale și bisericii nu va absta nici odată, cât timp bunul Dumnezeu li va conserva puterile trupesci și sufletești. Spre a ușura însă acest obligament sacru, e de lipsă spriginul tuturor celor ce se în-teresează de binele și prosperarea națiunii și bisericii noastre. Vorbirea Excelenței Sale fu întreruptă de vii urale „Să trăiască“. Excelența Sa dând binecuvântarea arhiepiscopescă, se întrețină apoi pe rând cu onorațiilor.

— Dela reședința arhiepiscopescă onorațiilor au mers la Ilustritatea Sa dl. Dr. Ilarion Pușcariu arhiepiscop-vicariu arhiepiscop, unde P. O. D. Ioan Hannia, protopresb, director sem. într-o calduroasă vorbire accentuând datorința de recunoștință și mulțămirea, ce trebuie să o avem către bărbații devotați ai bisericii și națiunii noastre, felicită pe Ilustrit. Sa, carele totdeauna a dovedit mare interes pentru promovarea afacerilor noastre bisericesci și naționale, dorind ca bunul Dumnezeu să-i redea sănătatea, carea în ălele din urmă — cu regret trebuie accentuată, a fost sdruncinată. — Ilustritatea Sa răspuns în cuvinte bine simțite, accentuând mai cu seamă buna înțelegere, ce trebuie să domnească pentru ca să putem înainta cu folos în ălele grele, de care suntem cercăți și dori tuturor an nou fericit!

Felicitările de anul nou la instit. de credit și econ. „Albina“ din Sibiu din an în an iau un caracter tot mai serios și mai impunător în proporția cu avântul puternic ce și l-a luat în timpul din urmă această instituție de mare importanță a românilor. Institutul Albina și-a eluat în anii din urmă locul cel dintâi între băncile din Ardeal și împrejurime și acest loc de frunte l-a ajuns numai după multă muncă, — după o muncă uriașă și onestă, ce au desvoltat și o desvoltă în toate direcțiile

cu atâta zel valoroși bărbați, ce stau în fruntea acestui institut și harnici lui funcționari.

Intr'un mnd de tot sărbătoresc s'au adus de astădată, urările reciproce de anul nou mai întâi între funcționarii diferitelor secțiuni, apoi funcționarii tuturor secțiunilor în corpore sub conducerea dlui avocat al institutului Dr. Octavian Russu s'au prezentat în biroul valorosului, și iubitelui lor șef a dlui director executiv al Albinei Partenie Cosma, spre a-l felicita de anul nou.

Dl Dr. Octavian Russu într-o alocuțiune în sufletească a adus respectuoase urări vigorosului bărbat, care ca un stâlp puternic de un deceniu acum conduse cu atâta succes destinele institutului spre care e așintită privirea întregii lumi românești, spre mândria corpului funcționarilor li dorește putere și deplină sănătate ca tot cu aceeași vigore să stea încă mulți ani în fruntea acestui institut și să-l conducă din isbândă în isbândă.

Dl director Cosma mulțămesc în scurte cuvinte pentru urările aduse și accentuă că da-ă până acum s'a recerut dela funcționari muncă neîntreruptă, se va recere cu atât mai vârtos de aci înainte, căci consiliul de direcțiune având în vedere avântul puternic, ce l-a luat institutul, a hotărât, ca se dublice capitalul social prin emiterea de nouă acțiuni, ca astfel să nu mai fim așajați în operațiunile noastre la bani străini.

Am firma convingere, că dacă institutul prosperază și de ăi, acesta e de a se atribui în mare parte zelului și muncii intensive a dvostre și că și pe viitor veți avea tot acei și ardore de muncă, ca și până aci și fiți încredințați, ca și direcțiunea va lua în dreptă considerare puternicul dvostre concurs, ce ni-l dați întru ridicarea nămolului institutului nostru.

După acesta invită pe funcționari al urma în sala festivă a palatului institutului spre a felicita pe președintele consiliului de direcțiune pe dl protopresb și director seminarial Ioan Hannia pe care îl felicită de anul nou în numele corpului funcționarilor și îi dorește veteranului președinte încă mulți ani.

Dl Hannia, unul dintre acei bărbați prevădători și cu tragere de inimă către nămolul nostru, cari au pus temelie la înființarea acestui institut într-o aventură vorbire rostită cu o însoțire juvenilă desfășurată în scurte cuvinte fazele prin care a trecut acest institut dela înființarea lui până azi și simte o mare satisfacție sufletească vădând că sămânța aruncată acum 24 ani a căzut pe pământ atât de roditor și că acesta sămânță cultivată din norocire de mâni atât de abile și istețe a adus rode atât de îmbucurătoare, căci Albina a devenit azi fala și mândria românilor, „căci acesta instituție“ accentuă încă odată „a fost și e condusă de mâni energice, de mâni laborioase, de mâni curate românești“.

Mulțămesc adânc emoționat de felicitările aduse în numele prea meritosului lor director și îi saltă inima de bucurie că până ce la înființarea institutului abia se întâlneau la asemenea ocașii abia 3—4 funcționari, acum corpul funcționarilor a ajuns considerabilă sumă de peste 40 cu cîi dela filiă.

În fine asigură pe șeful lor, că consiliul de direcțiune e pe deplin liniștit sciind încredințată conducerea institutului valorosului bărbat dlui P. Cosma, care e înconjurat de un corp așa de imponent și muncitor cum sunt funcționarii noștri pe cari îi îmbărbățăză la muncă neobosită și pe viitor.

Anul nou în Bucuresci. Serbarea anului nou în Bucuresci s'a făcut după următoarea programă:

M. S. Regele, însoțit de A. S. R. princip-le Ferdinand, moștenitorul presuntiv, și înconjurat fiind de casa sa militară, asistă la oficiul divin ce s'a celebrat în s-ța biserică a mitropoliei, la orele 10 și jumătate dimineața, față fiind dñii miniștri, dñii președinți și membrii adunărilor legislative, cari s'au aflat în caplașa, înaltele curți de casașii și de compturi, d. primar cu consiliul comunal, dñii ofițeri generali și superiori cari nu au fost sub arme, camera de comerț și funcționarii superiori ai statului.

Trăsura M. S. regelui fu escortată de un escadron de cavalerie.

După serviciul divin M. S. regele trecu în revistă garda de onoare înșirată în curtea santei mitropoliei și mers în apartamentele I. P. S. S. mitropolitului primat, unde primi felicitățiunile înaltului cler și ale persoanelor prezente.

În aceea ăi, la palatul din oraș au fost deschise registrele de înscriere.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“

Invită la concertul ce se va țină în 7 19 Ianuarie 1895 în sala dela „Casa societății“ (Gesellschaftshaus) sub conducerea dlui dirigent I. R. Banciu Inceputul la 7 și jum. ore seara. Intrarea de familie a 3 persoane 1 fl. 50 cr. pentru domni 80 cr., damele 50 cr. O loge 2 fl. 50 cr. Bilete de intrare se capătă dela 5/17 Ianuarie în librăria „Institutului tipografic“, strada Măcelarilor Nr. 21 și în „Librăria arhidieceșană“, strada Măcelarilor Nr. 45 și seara la casa. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămirea și se vor cuita pe cale diaristică. Programul: 1. „Marșul lui Mihail-Vitezul“, executat de muzică. 2. „Deșteptă-te române“, de Mureșianu, executat de corul micșt. 3. „Să rămân numai cu tine“, de Cavadia, es. de muzică. 4. a) „Obosit de munca ăilei“, de Ventura; b) „Scii tu mândră“, de G. Dima, cântată de dl I. R. Banciu, cu acompaniamente pe pian de dșora Olimpia Neagoe. 5. „De ce me întrebi“, de Eminescu, executată de muzică. 6. „La o fată tineră“, de Flechtenmacher, cor micșt. 7. „Tu care ești perdată“, de Dinicu executată de muzică. 8. „La iconă“, poezie de Vlăduț, de- clamată de dna Marg. Moldovan. 9. „Sărba popilor“, de Dinicu, executată de muzică 10. „Bobocel și inele“, de I. Vidu, cor bărbătesc. 11. „Fie verde alunae“, de Ventura, executată de muzică. 12. „Acorduri amorose“, de G. Friling, cor mixt. 13. „Aș vrea, aș vrea“, **, executată de muzică. 14. a) „Te-am întrebat“, de Ventura; b) „Sultanul de Maroc“, de Ventura, cântat de dl I. R. Banciu, cu acompaniamente pe pian de dșora Olimpia Neagoe. 15. „Nu mă abandona“, romanță executată de muzică. 16. „Arcașul“, de Taut, cor bărbătesc. 17. „Marșul lui Iancu“, **, executat de muzică. După producțiune urmează jocurile naționale „Călușul“ și „Bătuta“ și în urmă dans.

Daruri de Nascerea Domnului.

Damele române din Timișoara au împărțit înaintea sărbătorilor Nascerii Domnului haine la 20 de prunci, dând astfel în un mod demn expresiune principiului de a veni în ajutorul orfanilor și săracilor; er pentru ca astfel de ajutoare să se potă împărți în fiecare an și în măsură tot mai mare, precum aflăm, damele române din Timișoara au luat frumoasă hotărâre de a se constitui în o reuniune cu scopul de a ajuta pe pruncii săraci și orfani. Cât ar fi de bine și de frumos, dacă astfel de reuniuni s'ar forma și în comunele mai mari și cu timpul în tot locul. Cu chipul acesta societatea noastră și în special damele române, ar pute veni în ajutorul corporațiilor bisericesci la ameliorarea frecuenței școlare, ajutând pruncii, cari din lipsa de vestimente nu pot frecuenta școala.

Felicitări de sărbători.

Gu ocașia anului nou (gregorian) telegrafisti din Roma au adresat colegilor lor din Bucuresci o depeșă de gratulare în limba latină și bucurăscenii le-au răspuns tot în limba latină.

Fundațiune nouă bisericescă-scolară în eparchia Aradului.

Onorabilul nostru confrate, domnul Toma Găletariu, proprietariu în Tella, protopresbiteratul Lipovii, condus de simțul de pietate creștină și de nobilul zel pentru înaintarea bisericii și școlii noastre confesionale a predat comitetului parohial din Tella suma de 12,000 fl. v. a. adică douăzeci și două mii floreni v. a. cu mențiunea ca din venitul acestei sume să se ajute comuna noastră bisericescă Tella întru susținerea bisericii și școlii. Pentru administrarea acestei fundațiuni evlaviosul fundator a elaborat și un regulament de administrare, carele l'a subternut venerabilului consistoriu eparchial din Arad pentru aprobare, er sinodul protopresbiteral al Lipovii a luat conștințat, ca în ziua anului nou, 1895, — când se va ceta pastorală arhierescă de anul nou, să se amintescă toate faptele bune ale anului tre-

cut și înființarea fundațiunii „Toma Găletariu“, — ca faptul acesta frumos în această sfâșie și săvârșescă credincioșilor pentru bucurie, mângăiere și încurajare.

Înregistrând acest fapt nobil, rugăm pe Dumnezeu, ca pe onorabilul nostru confrate Toma Găletariu să-l țină Dumnezeu întru mulți fericți ani, scrie „Biserica și școala“.

Promoțiune.

Din Budapesta ni-se comunică, că la 9 Ianuarie n. c. dl Nicolae Vraciu a depus la facultatea de medicină de acolo ultimul rigoros, er în 12 Ianuarie n. a fost promovat la gradul de doctor în medicină. Dl N. Vraciu este de nascere din Vălișoara, în comitatul Hunedorei. Felicitările noastre!

Distincțiune.

Căpitaniul din flota română Ioan Tomescu, în semn de recunoșcere a meritelor sale, pantru-că la o catastrofă pe Dunăre a salvat pe mulți nenorociți, a primit dela împăratul Francisc Iosif crucea de aur pentru merite.

Despărțământul XXXII (D.-Szt.-Martin)

al Asociațiunii transilvane își va țină adunarea generală la 23 Ianuarie n. orele 10 a. m. în D.-Szt.-Martin. La ordinea ăilei va fi și reconstituirea comitetului.

Bateria monetelor pe 1895.

În monetăriile de stat se vor bate în anul 1895 următoarele piese: 70 milioane piese de bronz și adică 10 milioane de câte un ban și 60 milioane de câte doi bani; apoi 28 milioane piese de câte 10 bani din nickel, 10 milioane de corone în argint și 800.000 piese de câte 20 corone în aur. Piese de câte 10 bani și de câte 10 corone nu se vor bate în 1895. Afară de acesta se potă calcula, că privații vor lăsa să li se bată 700.000—800.000 de piese de câte 20 corone, si vor schimba 200.000 piese de câte 20 corone. Astfel se vor bate deci mai mult ca 100 milioane de piese în valoare de aproape 25 mil. floreni.

Invitare la petrecerea împreună cu

propucțiune teatrală ce se va arangia Duminecă la 8/20 Ianuarie 1895 în sala școlii gr.-or. din Cricău. Inceputul la 6 ore seara.

Programa:

1. „Uite mamă colea'n sat“ cântare în cor de G. Dima.
2. „Pisica“, (comedie în un act) de Th. Alexi.
3. „Noi vrem pământ“, poezie de Coșbuc, deklamare.
4. „Coconul Leonida față cu reacțiunea“, frasă în un tablou de I. L. Caragiale.
5. Pre cea colină verde“, cântare în cor, de Pfeil.
6. „Dans“.

Prețul intrării de persoană 50 cr., de familie până la 3 membri 1 fl. v. a. În pauză se va juca „Călușul și Bătuta. Oferte marinimose se primesc cu mulțămirea și se vor cuita pe cale diaristică.

Bibliografie.

A apărut:

„Rândunica“, nr. 28 cu următorul sumariu:

„Episod din războiul independenței române“, de Iosif Popescu. — „Stéua României“, de Ilie Demetrescu. „Profesorul Iordache“, de Marg. Moldovan. — „O cât regret“, Elena din Ardel. — „Pour passer la temps“, de Fidelio. — „Durere“, de Ioan Scurtu. „Lămurile“, „Blăstămuri“, de Ioan Muntean. — „Impresii de călătorie“, de Ilie din Urseni. — Feliurite“

Mai nou.

După cum anunță telegramele din Budapesta, prim-ministrul Bánffy a compus cabinetul astfel: Prim-ministrul baronul Bánffy, finanțe Lad. Lucaci, interne Perczel, justiție Erdélyi, agricultură Festetich, culte și instrucție Dr. Vlassics, de hoaveși și a latere bar. Fejérváry, ministrul croat Iosipovich, comerț Hieronymi sau E. Daniel.

Nr. 770

[147] 2—3

EDICT.

Maria Viscorean gr.-or. din Bundorf, protopresbiteratul Sighişorei, care de 7 ani a părăsit cu necredință pe legitimul ei bărbat Ioan Andreiu Suciu, gr.-or. tot din Bundorf, pribegind în lume fără a se sci locul ubi cațiunei ei, — se citează conform ordinului Ven. consistoriu archidiececan dto 15 Novembre a. c. Nr. 7256/B. a se prezintă înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat de bărbatul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Sighişora, 15 Decembre 1894.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighişorei.

Demetriu Moldovan,
protopop.

Szebenvármegye alispánja.

Sz. 232—1895

[253] 2—2

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Szeben rendezett tanácsu városnál üresedésben jött I. tanácsnoki (polgármester helyettes) állásra, és az ezen állás betöltése alkalmából netán üresedésbe jövő a városi szervezési szabályrendeletben megállapított javadalmazással egybekötött, többi állás-okra ezennel pályázatot nyitok és felszólítom mindazokat, kik valamely állást elnyerni ohajtanak hogy az 1883 I. törv. cikkben előírt okmányokkal felszerelt feltegyamodványait f. évi január hó 26 ig délelőtt 12 óráig hozzám benyújtsák.

Az I-ső tanácsnoki állás javadalmazása: 1700 frtnyi fizetés és 300 frtnyi lakbér.

Nagy-Szeben 1895, január hó 10.

Reissenberger,
alispán.

Nr. 464

[251] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei gr. or. de a III clasă Medesfalău, în tractul

protopresbiteral al Mureş-Oşorheiului, se escrie prin acesta concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, pe lângă locuință în casa parochială, dau anual suma de 462 fl. v. a.

Informațiuni mai detaiate asupra acestei parohii se pot lua dela subsemnatul protopresbiter, ori la fața locului dela comitetul parochial.

Cereri concursuali în regulă instruite se sã asternă până la terminul preclus subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Mureş-Oşorhei 24 Novembre, 1894

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mureş-Oşorheiului.

Nicolau Maneguşiu,
protopresbiter.

Ori-ce tuse

precum ori și ce bôle de catarrh de ale canalului de respirație, de gât, de plămâni, apoi greutate de respirație, astma, flegmă, tuse măgărescă, și ori-ce tuse, răgușală și gâdilătură în gât, început de tuberculosă, se pot depărta mai iute și mai ușor cu întrebuintarea renumitului și după prescripția medicală preparat **Ceaiul Sf. George**, pachetel à 50 cr., și **Praful Sf. George**, care aparține ceaiului, cutia à 20 cr. împreună cu prescrierea întrebuintării medicale. *Succesul se simte după câte va zile.* Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. [236] 5—12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare și expedit. Tote comanda sunt a se adresa direct la

St. Georgs Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vëndare următoarele cărți:

[169] 6

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.	15.—
Chiriadromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl. —60 cr. leg.	75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	75.—
Proscomidia altariului	25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10.—
Rânduiala la sfințirea bisericelor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	25.—

II. Cărți scolare.

Abecdar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	24.—
Abecdar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	25.—
Abecdar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	25.—
Abecdar magiar-român, de N. Putnoky leg.	20.—
Aritmetica, de P. Dima	32.—
Abecdar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	45.—
Aritmetica după Lurz	20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg.	40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	70.—
Catechism de M. Toma	30.—
Catechism bogat	50.—
Cărtică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	15.—
Comput de Ioan Popescu	120.—
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă	3.—
Conducător la Abecdar de I. Popescu	10.—
Culegere de cântece naționale	25.—
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II.	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	12.—
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III.	20.—
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	20.—
Chemia elementară de Vlaicu	80.—
Chemia anorganică de Filipescu	80.—
Drepturile și datorințele civile	20.—
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu	30.—
Emente de Istoria patriotică de Z. Boiu	30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu	30.—
Fisica de Făgărașan	40.—
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	24.—
Geografia pentru scol. populare de I. Dariu leg.	35.—
Geografia pentru scol. populare de Moldovan & Făgărașan	30.—

Geografia pentru scôlele medii de Moldovan & Făgărașan I	1.20
Geografia pentru scol. medii de Moldovan & Făgărașan II.	50.—
Geografia pentru scôlele medii de Făgărașan & Bârsan II.	1.—
Gramatica română de I. Dariu	25.—
Gramatica limbă magiare de Crișan & Putnoky	1.—
Istoria biblică pentru scol. populare	30.—
Istoria biblică pentru scôlele medii	55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	3.—
Ieagogia de Dr. Ilarion Pușcariu	1.50
Istoria bisericescă ptru scol. pop.	35.—
Istoria bisericescă pentru scôlele medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan.	26.—
Istoria Ungariei pentru scôlele secundare de V. Goldiș	80.—
Istoria universală pentru scôlele secundare de V. Goldiș	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	60.—
Istoria literaturii române de Lazariciu	1.—
Legendar român de V. Petri	50.—
Legendar magiar român de N. Putnoky	30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	40.—
Mărturisirea ortodoxă	120.—
Pastorală veche	1.—
Pastorală nouă	150.—
Pomăritul de D. Comșa	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	150.—
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky	70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	2.50
Istoria biser. politico-naționale.	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone	4.—
Invățătorul și poporul de Marienescu	50.—
Polemia contra Heliad	50.—
Calendarul pe anul 1895	30.—
Serisori apologetice	50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu	50.—
Serierea sf. Ioan gură de aur	50.—
Vocabular român german	70.—
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja	150.—
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	65.—
Antologie română de Manliu	175.—
Cel mai mare bine din lume de Făgărașan	20.—
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară	10.—
Codicele de Mateiu Voilean	80.—
Colinde de A. Marienescu	110.—
Compas românesc de P. Petrescu	50.—
Cuvântări funebreale de Z. Boiu	150.—
Crestomația română de I. Manliu	175.—
Date istorice de I. C. Pușcariu	2.—
Descătere populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu	250.—

Doine și strigături de St. Muntean	12.—
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariș	80.—
În memoria lui G. Bariș peosii de G. Joandrea	20.—
Intrebări de educație și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	50.—
Lecciconul comunelor bisericesci din archidieceasă de Dr. Remus Roșca	1.—
Noul atac asupra scôlelor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărașan	20.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	25.—
Poesii de Andreiu Murășan	150.—
Poetica română de I. Manliu	175.—
Povesici ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	125.—
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi	15.—
Studiu diu economia națională de P. Petrescu	40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	45.—
Stupăritul de C. Dimian	80.—
Vechia metropolie de N. Popea	150.—
Protocolele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă	19.—
Protocolele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă	760.—
Statut organic	25.—
Regulament pentru parohii	10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului	10.—
Regulament pentru procedura matrimonială	20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian	10.—
Regulament pentru afaceri interne congresuale	20.—

IV. Tipărituri.

Budget còla	03.—
Catalog de clasă còla	02.—
Catalog de clasă broș. din 10 còle	30.—
Catalog de clasă broș. din 15 còle	45.—
Catalog de clasă broș. din 20 còle	55.—
Carte de evidență còla	03.—
Carte de evidență leg. din 30 còle	180.—
Carte de evidență leg. din 40 còle	210.—
Chronica scolară leg.	150.—
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scôla còla	02.—
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	05.—
Conspect despre comunele matre și filie còla	03.—
Conspect despre vizitarea scôlelor còla	03.—
Conspecte de catechisația còla	03.—
Conspecte scolare inv. (date statistice còla)	06.—
Conspecte prot. I. II. III còla	06.—
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla	02.—

Contul capitalelor active còla	03.—
Estrase din protocol botezaților, cununăților și morților esempl.	01.—
Matricula scolară còla cr. 2 legată din 50 còle	150.—
Inventare pentru averea bisericelor	10.—
Jurnal de casă còla	03.—
Jurnal de casă leg. 25 coli	165.—
Jurnal de casă leg. 30 coli	180.—
Obligațiuni ptru biserici esempl.	01.—
Protocolul bunei învoiri còla	06.—
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 còle	4.—
Protocolul parochial còla	06.—
Protocolul parochial leg. din 50 còle	450.—
Protocolul botezaților còla	06.—
Protocolul botezaților I. din 50 c.	450.—
Protocolul cununăților còla	06.—
Protocolul cununăților I. din 50 c.	450.—
Protocolul morților còla	06.—
Protocolul morților leg. din 50 c.	450.—
Protocol de esibite còla	03.—
Protocol de esibite I. din 30 còle	180.—
Protocol de esibite I. din 50 còle	250.—
Prot. de clasificățiune còla	02.—
Prot. de clasificățiune I. din 50 c.	150.—
Specificațiuni pentru noua cunună còla	05.—
Testimonii scolare esempl.	02.—
Testimonii de religie	02.—

V. Icoane.

Icôna înmormântării domnului pe pânză	250.—
Icôna înmormântării domnului pe hârtie	50.—
Icôna celor trei Ierarchi pe hârtie	30.—
Icôna Evangeliștilor pe hârtie	50.—
Portret Șaguna	1.—
Portret Gocsdu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	70.—
Libele de comput à 1 cr. 100	70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100	70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	15.—
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și	45.—
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de còle.	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 120 1.80 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constatătoare din 144 bucăți.	
Tablițe de pètră bucata 7, 10, 12 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de scôla pentru copii, chipuri pentru copii, Circete, Văpsele și pensele, Hârtie ngativă.	
Calemare, Liniale, hârtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desam; toffel ul de negră, tôte acestea cu prețuri foarte moderate.	